

Simone Veil: Överlevande från förintelsen och Europaparlamentets första kvinnliga talman (1927-2017)



Simone Veil var jurist, politiker och feminist. Hon var Frankrikes hälsominister mellan 1974 och 1979 då hon blev ledamot av Europaparlamentet och vald till talman, en post som hon hade till 1982. Hon var därmed talman för det första direktvalda Europaparlamentet och den första kvinnan på posten.

I Frankrike är Simone Veil mest ihågkommen för den abortlag som bär hennes namn och för att ha förbättrat villkoren för kvinnor och fångar. Hon är också känd i hela Europa för att ha hedrat och bevarat minnet av de judar som dödades under andra världskriget och för sitt engagemang för enhet och gemensamma värderingar i Europa. Hon beundras för sitt politiska och personliga mod som överlevande från koncentrationslägret Auschwitz-Birkenau.

Simone Veils barndom och traumatiska upplevelser under andra världskriget lade grunden till hennes arbete för ett enat Europa, det mål som hon strävade efter i resten av sitt liv.

Tidiga år

Simone Jacob föddes den 13 juli 1927 i en judisk familj i Nice i Frankrike. Tillsammans med sin familj greps hon 1944 och skickades till koncentrationslägren Auschwitz-Birkenau, Bobrek och Bergen-Belsen. Hon och hennes två systrar överlevde, men hennes bror och föräldrar dog i lägren. Hon återvände till Paris i maj 1945 och började studera juridik och statsvetenskap. År 1946 gifte hon sig med Antoine Veil.

Intåget i politiken

I sin egenskap av domare arbetade Simone Veil som rådgivare åt flera justitieministrar, däribland François Mitterrand. År 1970 blev hon den första kvinnliga generalsekreteraren för Högsta rådet för domare och åklagare (*Conseil supérieur de la magistrature*). När Valéry Giscard d'Estaing blev Frankrikes president i april 1974 sägs det att han åkte hem till Antoine Veil för att erbjuda honom en ministerpost. Men väl på plats bestämde han

sig i stället för att utnämna hans fru Simone till hälsominister i den nya regeringen.

Som minister utkämpade hon en lång kamp för att legalisera abort i Frankrike. Hon lyckades först när oppositionen i nationalförsamlingen bestämde sig för att hjälpa henne att driva igenom lagen 1975. Det sågs som en stor framgång och lagen blev känd som *la loi Veil* (Veil-lagen).

Engagemanget för ett enat Europa

Som överlevande från förintelsen hade Simone Veil svårt att förstå hur ett europeiskt land kunde kriga mot ett annat. Som fransk politiker blev hon en alltmer övertygad anhängare av idén om ett Europa där sådana grymheter aldrig skulle kunna ske igen. Så när president Giscard d'Estaing bad henne att bli första namn på partiets vallista till det första direktvalet till Europaparlamentet 1979 tog hon chansen.

Simone Veil valdes in i Europaparlamentet som valde henne till talman. Hon blev därmed talman för det första direktvalda Europaparlamentet och den första kvinnliga ledaren för en EU-institution. Hon var också ordförande för parlamentets utskott för rättsliga frågor och ledamot av miljöutskottet, utskottet för politiska frågor, utskottet för utrikesfrågor och underutskottet för mänskliga rättigheter. Hon var dessutom ledamot av det särskilda utskottet för Tysklands återförening som bildades 1990.

Under sin tid i parlamentet var hon även ordförande och vice ordförande för den liberala och demokratiska gruppen som senare blev gruppen Alliansen liberaler och demokrater för Europa. År 1981 fick hon Karlspriset för sitt bidrag till Europas enhet.

Senare år

Efter 14 år i Europaparlamentet återvände Simone Veil till fransk politik 1993 som statssekreterare och hälso- och socialminister fram till 1995. År 1998 utnämndes hon till ledamot av det franska lagrådet. Mellan 2001 och 2007 var hon den första ordföranden för stiftelsen för minnet av förintelsen (*Fondation pour la Mémoire de la Shoah*). År 2005 deltog hon i kampanjen för fördraget om en konstitution för Europa.

När Simone Veil utsågs till ledamot av Franska akademien (*Académie française*) 2008 som en av mycket få kvinnor, lät hon gravera tre saker på det svärd hon traditionsenligt fick som ny akademiledamot: sitt tatuerade nummer från Auschwitz, 78651,

Frankrikes motto "Frihet, jämlikhet, broderskap" och EU:s motto "Förenade i mångfalden".

År 2011 fick esplanaden framför Europaparlamentets huvudbyggnad i Bryssel namnet Agora Simone Veil till hennes ära och 2012 fick hon hederslegionens storkors. Efter sin död den 30 juni 2017 hyllades hon av Europaparlamentets talman Antonio Tajani som kallade henne "en stor talman för Europaparlamentet, EU:s samvete, bekämpare av antisemitism och försvarare av kvinnors rättigheter. Hennes budskap om kvinnor och antisemitism är relevant än i dag." I juli 2018 begravdes Simone Veil i Panthéon i Paris, som den femte kvinnan hittills i historien.



Europaparlamentets talman Simone Veil talar med Altiero Spinelli 1981.